

**UCHWAŁA NR XIII/115/2020
RADY MIEJSKIEJ W KAŁUSZYNIE**

z dnia 14 lutego 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Dz.U.2019 poz. 2277z póź. zm.) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.), Rada Miejska w Kałuszynie uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 r., w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Kałuszyna.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Bogusław Michalczyk

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok

Kałuszyn, dnia 14 lutego 2020 r.

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Działania proponowane w ramach Programu skorelowane są z działaniami z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wśród różnych problemów społecznych, te związane z alkoholem i narkomanią są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności oraz kosztów społecznych i ekonomicznych. Nadużywanie alkoholu czy narkotyków przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całej rodziny, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Każdy może stać się uczestnikiem wypadku samochodowego spowodowanego przez nietrzeźwego kierowcę lub ofiarą zakłócania ciszy nocnej przez pijanych i hałaśliwych sąsiadów. Podejmowane działania profilaktyczne kierowane są do wszystkich mieszkańców, również niepijących, zarówno do osób dorosłych, młodzieży i dzieci. Osiągnięcie zamierzeń będzie możliwe, gdy działania będą prowadzone systematycznie i planowo, przy wykorzystaniu różnych form oddziaływania. Jedynie wspólne działania przedstawicieli różnych podmiotów mogą zainicjować proces zmian służących zmniejszeniu lub wyeliminowaniu szkód spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych. Współpraca daje szansę na zwiększenie efektywności działań i bardziej skuteczne rozwiązywanie problemów.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych i dokumentach:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział 1.

DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH i NARKOTYKOWYCH NA TERENIE GMINY

1. Sytuacja demograficzna

Aktualnie w Gminie Kałuszyn zamieszkuje ogółem 5841 mieszkańców. Struktura demograficzna obrazuje się następująco:

Ø Kobiety (pow.19. lat) stanowią grupę -2351

Ø Mężczyźni (pow.19. lat) stanowią grupę -2297

Ø Dzieci i młodzież (do lat 19-stu) stanowią grupę- 1193

2. Rynek alkoholowy

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych

Rodzaj zezwolenia	zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	2016	2017	2018	2019
do spożycia poza miejscem sprzedaży	do 4,5% oraz piwa	17	16	16	16
	od 4,5% do 18%	12	11	12	13
	powyżej 18%	13	12	12	13
do spożycia w miejscu sprzedaży	do 4,5% oraz piwa	7	5	4	4
	od 4,5% do 18%	3	3	2	2
	powyżej 18%	4	3	3	3

3. Używanie alkoholu i narkotyków przez dzieci i młodzież.

Zdaniem ekspertów picie alkoholu i używaniem narkotyków staje się jednym z najpoważniejszych problemów społecznych i wykazuje tendencję wzrostową. Zagrożenie to dotyczy wszystkich grup społecznych, niezależnie od rejonu, wieku, wykształcenia czy statusu materialnego czy społecznego. Według Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii wzrasta liczba nieletnich narkomanów, obniża się wiek inicjacji narkotykowej. W efekcie mody na stymulowanie się narkotykami upowszechnianie poglądów o niskiej szkodliwości substancji psychoaktywnych, dzieci i młodzież stanowią najłatwiejszy obiekt zainteresowań osób zajmujących się rozpowszechnianiem narkotyków. Według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ciągu ostatnich lat zwiększyła się ilość pijącej i upijającej się młodzieży, w szczególności dziewcząt, oraz zmniejszyła ilość abstynentów.

Na przełomie listopada i grudnia 2019 roku wśród uczniów Szkoły Podstawowej w Kałuszynie przeprowadzono ankietę dotyczącą używek – kontaktu uczniów z alkoholem, papierosami i narkotykami. Badanie ankietowe przeprowadzono w klasach IV - VIII. Ankietowano 286 uczniów – 133 dziewczęta i 153 chłopców.

Dane otrzymane na podstawie wyników ankiety świadczą o tym, że uczniowie mają niestety duży kontakt z używkami. Najwięcej badanych uczniów eksperymentuje z alkoholem, szczególnie na pierwszym miejscu wymienia się piwo (50 %), następnie wino (18 %) oraz wódka (17 %). Poziom korzystania z używek wzrasta głównie od klasy VI – około 12- 13 rok życia i nasila się w klasach VII – VIII. Mniejszy procent badanych osób wskazuje na kontakt z papierosami (28 %). Zdarzają się pojedyncze przypadki (w kl. VIII) eksperymentowania z narkotykami (6 %) – wymieniano marihuanę oraz mefedron.

5. Przemoc w rodzinie

Z badań przeprowadzonych przez PARPA na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej badań wynika, że prawie 37 % Polaków zna przypadki przemocy wobec kobiet, a 20% przemocy wobec mężczyzn. 24,7% respondentów doświadczyło co najmniej jednej z czterech form przemocy (psychicznej, fizycznej, ekonomicznej, seksualnej). Istotnym czynnikiem ryzyka przemocy w rodzinie jest używanie alkoholu. Zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości sprawcy a stosowaniem przez niego agresywnych zachowań podkreślają członkowie rodzin, w których dochodzi do przemocy. Ankietowane osoby dorosłe doznające przemocy w rodzinie stwierdziły, że najczęstszą okolicznością towarzyszącą przemocy jest alkohol (37,2 % ofiar przemocy fizycznej, 28 % ofiar przemocy psychicznej, 19,3 % przemocy ekonomicznej i 37,5 % przemocy seksualnej). Ponadto z badań wynika, że przemocy fizycznej częściej doświadczają dzieci i młodzież, których rodzice nadużywają alkoholu (47%) niż dzieci i młodzież, których rodzice alkoholu nie nadużywają (29%).

6. Niebieskie karty

W rodzinach, w których występuje przemoc, zakładane są „Niebieskie Karty”. Na obszarze Gminy Kałuszyn w 2019 r. prowadzono 9 procedur Niebieskiej Karty w tym wdrożono 3 nowe procedury, 6 procedur kontynuacja z 2018 r. W 2019 roku odbyło się 3 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

7. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego alkoholowego

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła 8 procedur zobowiązania do leczenia odwykowego. Odbyło się 6 posiedzeń GKRPA.

8. Rodziny z problemem alkoholowym objęte pomocą społeczną

(dane uzyskane z OPS w Kaluszyńce).

Rodziny objęte pomocą społeczną	2017	2018	2019
Ogółem	186	181	304
w tym z problemem alkoholowym	17	30	28

1. Alkoholowa dezorganizacja środowiska pracy i bezrobotnych

Utrzymywanie się długiego okresu pozostawania bez pracy stanowi jeden z głównych czynników ryzyka nasilania się uzależnień, problemów alkoholowych oraz zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Brak pracy, konieczność poszukiwania jej poza miejscem zamieszkania ograniczają możliwość samodzielnego zaspokajania potrzeb materialnych rodzin, sprzyjają reakcjom i zachowaniom frustracyjnym. Skutkiem tego może być powstawanie negatywnych mechanizmów redukcji napięć, w tym poprzez nadużywanie alkoholu, a dalszą tego konsekwencją mogą być zachowania agresywne i przemoc w rodzinach.

2. Naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe

Z informacji uzyskanych z Posterunku Policji w Kaluszyńce wynika, że do dnia 27.12.2019 r. w gminie Kaluszyńce odnotowano następujące zdarzenia popełnione w związku z nadużywaniem alkoholu i przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii:

- przestępstwa popełnione przez kierujących pojazdami mechanicznymi - 14;
- posiadanie substancji odurzających -5;
- przestępstwa znęcania się psychicznego i fizycznego - 2.
- wszczęto procedury NK - 2;

Rozdział II

CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Kaluszyńce na rok 2020 wpisuje się w cel strategiczny Narodowego Programu Zdrowia tj. wydłużenie życia w zdrowiu, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu poprzez:

1. Dalszą aktywizację instytucji i społeczności gminy, do działań na rzecz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków oraz wspomaganie działań służących rozwiązywaniu tych problemów.
2. Pomoc w wychodzeniu uzależnień osobom pijącym alkohol czy zażywającym substancje psychoaktywne w sposób ryzykowny lub szkodliwy oraz pomoc członkom ich rodzin doznającym szkód z tego powodu.
3. Stałe podnoszenie poziomu wiedzy na temat uzależnień poprzez rozwijanie działań edukacyjnych skierowanych do społeczności gminy, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.
4. Promowanie zdrowego, wolnego od alkoholu i narkotyków stylu życia.
5. Zmniejszenie dostępności do alkoholu i narkotyków poprzez restrykcyjne przestrzeganie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Oczekiwane zmiany:

1. Modyfikacja stylu życia rodzin w kierunku prozdrowotnym i wolnym od nałogów.
2. Zmniejszenie patologii związanych z nadmiernym spożyciem alkoholu i narkotyków.
3. Zmniejszenie wskaźników łamania prawa przez osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków oraz zwiększenie liczby osób powracających do aktywnego życia po leczeniu odwykowym.
4. Zminimalizowanie efektów zaniedbań wychowawczych oraz zaburzeń życia rodzinnego wynikających z uzależnienia od alkoholu lub narkotyków.

5. Zmniejszenie zjawiska przemocy domowej.
6. Wyeliminowanie dostępności do alkoholu i substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży.

Rozdział III

ZADANIA I SPOSÓB REALIZACJI

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie Punktu Interwencyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin w ramach, którego działają: grupy samopomocowe AA i Al-Anon, telefon zaufania i inne.
2. Udzielanie porad i informacji w zakresie możliwości podjęcia leczenia odwykowego.
3. Motywowanie osób uzależnionych jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do korzystania z pomocy grup samopomocowych.
4. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia.
5. Kierowanie osób nadużywających alkoholu na badanie przeprowadzane przez biegłych w celu uzyskania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.
6. Wnioskowanie o przymusowe leczenie odwykowe alkoholowe.

II. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe, problemy związane z używaniem narkotyków pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
2. Rozpoznawanie przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
3. Inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej.
4. Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
5. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
6. Zakup podręczników i lektur do biblioteki szkolnej w celu wypożyczania ich dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych.
7. Współpraca z sądem, prokuraturą, policją, pomocą społeczną, służbą zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi, parafią oraz osobami fizycznymi działającymi na rzecz trzeźwości oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy oraz innym zachowaniom patologicznym wynikającym z uzależnień.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Sposób realizacji:

1. Realizacja programów profilaktycznych alternatywnych wobec uzależnień, adresowanych do dzieci i młodzieży, promujących życie bez alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
2. Organizowanie badań i diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów uzależnień oraz efektów prowadzonych obecnie działań.
3. Organizowanie konkursów związanych z profilaktyką uzależnień obejmujących np. szkoły, parafię, bibliotekę, policję, dom kultury, przychodnię opieki zdrowotnej, organizację pozarządową, środowiska trzeźwościowe.
4. Prowadzenie systemu informacji na tematy związane z profilaktyką uzależnień na terenie gminy w prasie, Internecie oraz innych środkach przekazu.

5. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych: książek, broszur, ulotek, czasopism specjalistycznych i innych materiałów edukacyjnych i promocyjnych związanych z realizacją zadań określonych w programie.
6. Wspieranie programów profilaktycznych różnymi formami zajęć sportowych np. pomoc dzieciom i młodzieży w zorganizowaniu i prowadzeniu drużyn sportowych, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć sportowych organizowanych na terenie obiektu Zalew Karczunek.
7. Dofinansowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z programem edukacyjno-profilaktycznym.
8. Podejmowanie działań środowiskowych na rzecz ograniczenia spożycia alkoholu w szczególności przez osoby nieletnie.
9. Prowadzenie zajęć opiekuńczo- wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z Gminy Kałuszyn.
10. Edukacja publiczna z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez udział w ogólnopolskich i regionalnych i lokalnych kampaniach.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii.

Sposób realizacji:

1. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób, które pracują z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin oraz członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Finansowanie pracy pełnomocnika ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Organizowanie i wspieranie finansowe imprez środowiskowych propagujących zdrowy styl życia i alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu we współpracy z np. grupami samopomocowymi AA i Al-Anon, przedszkolem, szkołami, Domem Kultury, biblioteką i stowarzyszeniami działającymi na terenie gminy.
4. Budowanie systemu współpracy poprzez włączenie instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych, parafii w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposób realizacji:

1. Przeprowadzanie kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, przez upoważnionych pracowników Urzędu Miejskiego lub członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Prowadzenie działań edukacyjnych podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych i członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

1. Monitorowanie potrzeb z zakresu zatrudnienia socjalnego.
2. Wspieranie działań mających na celu podtrzymanie przed wykluczeniem społecznym osoby, uzależnionej od alkoholu lub narażanej na wystąpienie problemu uzależnienia od alkoholu, poprzez uczenie umiejętności budowania pozytywnych relacji interpersonalnych, odpowiedzialnego budowania ról społecznych, umiejętności zaspokajania potrzeb i konstruktywnego kształtowania własnego życia.
3. Współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kałuszynie i Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Mińsku Mazowieckim, Klubami Pracy.

VII. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest otwarty na nowe możliwości realizacji zadań zgodnych ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kałuszyn

Rozdział IV

BUDŻET PROGRAMU

1. Zadania niniejszego programu będą finansowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Harmonogram realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok stanowi załącznik do uchwały budżetu gminy na 2019 rok.
3. Niewykorzystane środki w danym roku budżetowym pochodzące z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych nie wygasają z upływem roku budżetowego. Przeznaczone zostaną na realizację zadań Programu w roku następnym.

Rozdział V

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje dieta za rozwiązywanie problemów alkoholowych na terenie gminy, w szczególności za udział w:
  - posiedzeniach komisji;
  - pracy w podkomisjach doraźnych powołanych przez przewodniczącego komisji w celu zbadania wybranej sprawy należącej do kompetencji komisji;
  - kontrolach punktów sprzedaży.
2. Wysokość diety ustala się w wysokości 120,00zł.
3. Dieta będzie płacona ze środków działu 851 – ochrona zdrowia, rozdziału 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.
4. Dieta przysługuje za efektywny udział w pracach komisji.
5. Podstawą wypłaty diety jest potwierdzenie na liście obecności na posiedzeniu, pracy w podkomisjach doraźnych lub kontroli punktów sprzedaży.
6. Liczebność i skład podkomisji doraźnych ustala komisja lub przewodniczący komisji.

Rozdział VI

SPOSÓB SPRAWOZDANIA

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza raport z wykonania Gminnego Programu w danym roku, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ww. ustawy, organ wykonawczy samorządu gminy sporządza – na podstawie opracowanej przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii ankiety – informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, wynikających z Gminnego Programu, i przesyła ją do KBPN, w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja. Sprawozdanie z wykonania Gminnego Programu w zakresie merytorycznym i finansowym zostanie również sporządzone na formularzu PARPA-G1 oraz przekazane do PARPA, w terminie do dnia 15 kwietnia 2021 r.